

6. Цимбал С. В. Психологічні особливості формування професійної компетентності майбутніх спеціалістів засобами іноземної мови : дис. канд. психолог. наук: 19.00.07 / С.В. Цимбал. — К., 2006. — 173 с.

7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання [Наук. ред. укр. вид-ня С. Ю. Ніколаєва]. — К.: Ленвіт, 2003. — 237с.

Ковалинська І.В.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
європейських мов Університету державної
фіскальної служби України*

УКРАЇНСЬКА ОСВІТА У МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Навчально-наукове середовище сучасного європейського навчального закладу організовано на основах мультикультуралізму. Провідні європейські ВНЗ запроваджують політику мультикультуралізму в систему освіти, яка передбачає внесення змін у змістовий, організаційний, методичний аспекти підготовки. Зокрема, в європейському освітньо-науковому дискурсі побутує поняття «використовувати культурне різноманіття», що дає можливість формулювати різноманітні освітні цілі, коригувати навчальні програми з урахуванням освітніх потреб громади, застосовувати мови меншин у навчанні, залучати представників меншин до організаційної роботи у навчальному закладі. Головним підґрунтям мультикультуралізму є необхідність надання рівних освітніх можливостей для усіх.

Україна намагається стати частиною європейського навчально-наукового середовища, про що свідчить низка програмних документів, прийнятих Міністерством освіти і науки, а також деякі практичні заходи. Однак, українські навчальні заклади поки що у своїй практичній роботі не застосовують принцип мультикультуралізму, який полягає, перш за все, у запровадженні білінгвального навчання. Хоча українська політика в сфері освіти декларує навчання мовами меншин, однак, Закон про освіту декларує навчання тільки державною мовою.

Навчання іноземців у вищому навчальному закладі має свої особливості. По-перше, більшість із іноземних абітурієнтів не володіють державною мовою, а надавати їм освітні послуги їх рідною мовою немає можливості. По-друге, менталітет і навчальні стилі студентів-іноземців суттєво відрізняються від знайомих вітчизняному викладачеві.

Практика викладання української мови як іноземної для слухачів підготовчих курсів для іноземних громадян та осіб без громадянства доводить, що у процесі навчання української мови іноземних студентів необхідно застосовувати прийоми і методи, які використовуються у вищих навчальних закладах для вивчення іноземної мови, зокрема, усне випередження та фонетичні вправи для формування фонетичних навичок. Гарний результат також дають вправи, націлені на формування мовленнєвих навичок усного і монологічного та діалогічного мовлення, якщо застосовувати такі вправи дозовано, поступово і регулярно. Усне мовлення відбувається за застосування роздаткового матеріалу – карток, на яких вказано завдання, що його мають виконати студенти. Такі завдання сформульовано у простій, доступній для розуміння формі, із застосуванням розмовних формул. Навчання мовленню відбувається також і завдяки комунікативним вправам, що готують іноземних студентів до мовлення, зокрема, таким, де необхідно дописати і вимовити частину діалогу, яка пропущена, виконуючи роль одного з комунікантів. Поступово студент накопичує словниковий запас, необхідний для того, щоб висловити власну думку.

Надзвичайно проблематичним виявляється навчання зв'язного мовлення через інтерференцію рідної мови курсантів. У арабській мові немає такого різноманіття флексій, які притаманні українській мові, а також такого різноманіття прийменників, що слугують для зв'язку слів у реченні, тож викладачу необхідно загострювати увагу на тому, що слова мають певні флексії відповідно до відмінків; а також, що дієслово може вживатися із певним відмінком іменника або займенника.

Особливо важливим є врахування культурних відмінностей студентів та відмінностей навчальних стилів. Студенти, які походять із країн Магрибу, відрізняються особливим навчальним стилем, що змушує викладача уповільнювати темп заняття й використовувати різноманітні ТЗН, поєднуючи процес передачі знань переглядом відео, прослуховуванням аудіо текстів, що дозволяє використовувати різноманітні канали сприйняття інформації: зоровий, слуховий тощо. Стиль життя студентів-алжирців має значний вплив на їх навчальний стиль.

Великі відмінності хронеміки між європейською і арабською культурами можуть призвести до непорозумінь. В арабській культурі не прийнято приходити вчасно, навіть якщо призначено час, як, наприклад, час початку заняття. У країнах Середземноморського басейну вважається некультурним прийти вчасно або заздалегідь, бо це характеризує людину як прохача або боржника. Тому викладач має загострювати увагу на тому, що заняття в українських навчальних закладах завжди починаються вчасно.

Стиль життя в країнах арабської культури передбачає уповільнений, порівняно із європейським, темп усіх процесів. Тож студенти мають призвичаїтися до більш напруженого навчального темпу, й багато та наполегливо працювати. Необхідно загострити увагу і на деяких відмінностях проксеміки, які виявляються у допущенні можливості, з боку студентів, підходити значно ближче, ніж це вважається прийнятним в європейській культурі, до викладача; або торкатися його, що загалом вважається неприпустимим в європейській культурі.

Такі культурні відмінності суттєво впливають на навчання, його якість та швидкість опанування навчальним матеріалом. Тож викладачу необхідно брати до уваги ці відмінності для того, щоб процес навчання відбувався без перешкод та приносив дієві результати.

Список використаних джерел

1. Ковалинська І.В. Невербальна комунікація. – К. : «Освіта України», 2014. – С. 174-189.
2. Ковалинська І.В. Особливості національного етикету/ Підготовка студентів немовних спеціальностей до міжкультурної комунікації у процесі вивчення гуманітарних дисциплін: матеріали міжрегіонал. метод. семінару (16 червня 2010 р., Київ). –К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. – С.74-77.
3. Ковалинська І.В. Мультикультурні тенденції формування мовленнєвої культури молоді/ Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського. – Сер.: Педагогіка і психологія. – Вінниця:ТОВ “Нілан-ЛТД”, 2012. – Вип.38. – С.373-376.

Ковальова Т.О.,

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри іноземних мов,

Національна академія внутрішніх справ

ПРО ПРОБЛЕМИ ВИБОРУ МАТЕРІАЛУ ДЛЯ ЧИТАННЯ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Студенти, які вивчають у вищому навчальному закладі англійську мову як іноземну, повинні читати велику кількість навчальних текстів цією мовою. Однак, багато студентів вступають до вишунеготовими до цього. Вони показують нездатність читативибірково, тобто вилучать важливу інформацію для цілей читання і відкидати те, що є несуттєвим. Вказана проблема тісно пов'язана також з небажанням сучасної молоді читати рідною мовою. Тому в сучасних умовах викладач англійської мови або іншої